

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Regeringens årsberättelse 2020

Till revisionsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens årsberättelse 2020 (B 3/2021 rd): Ärendet har remitterats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för utlåtande till revisionsutskottet. Tidsfrist: 30.9.2021.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Nico Steiner, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Johanna Ylitepsa, arbets- och näringsministeriet
- regeringsråd Liisa Heinonen, arbets- och näringsministeriet
- regeringssekreterare Meri Pensamo, arbets- och näringsministeriet
- konsultativ tjänsteman Johanna Hautakorpi, justitieministeriet
- ledande expert Tuuli Tuunanen, inrikesministeriet
- specialsakkunnig Roope Jokinen, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Eva Ojala, social- och hälsovårdsministeriet
- konsultativ tjänsteman Kirsi Päivänsalo, social- och hälsovårdsministeriet
- specialsakkunnig Minna Viuhko, social- och hälsovårdsministeriet
- specialsakkunnig Ritva Liukonen, social- och hälsovårdsministeriet
- specialsakkunnig Tapani Aaltela, social- och hälsovårdsministeriet
- jurist Katariina Rainio, social- och hälsovårdsministeriet
- projektchef Outi Viitamaa-Tervonen, social- och hälsovårdsministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

I bilaga 3 till regeringens årsberättelse 2020 redogör regeringen för de åtgärder som den vidtagit med anledning av riksdagens aktuella uttalanden och ställningstaganden. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har behandlat regeringens årsberättelse beträffande de uttalanden och ställningstaganden som har godkänts på förslag av utskottet.

Utlåtande AjUU 9/2021 rd

Uttalanden som ska stå kvar

Utskottet anser att de åtgärder och fortsatta planer som har vidtagits med anledning av följande uttalanden som arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har föreslagit och som det redogjorts för i berättelsen och vid utfrågningarna av sakkunniga är ändamålsenliga och bra. Utskottet anser dock att de vidtagna åtgärderna ännu inte är tillräckliga och att uttalandena därför bör stå kvar:

- Jämställdhetslagstiftning, arbetsliv och föräldraskap RP 195/2004 rd — RSv 24/2005 rd, punkt 1
- Jämställdhetsredogörelsen SRR 7/2010 rd — RSk 51/2010 rd, punkt 1 och 4
- Tvångsarbete som liknar människohandel RP 69/2016 rd — RSv 124/2016 rd
- Diskrimineringsombudsmannens berättelse till riksdagen 2018 B 6/2018 rd — RSk 45/2018 rd, punkt 1—6
- Jämställdhetsombudsmannens berättelse till riksdagen 2018 B 22/2018 rd — RSk 49/2018 rd, punkt 1—6
- Ändring av lagen om integritetsskydd i arbetslivet RP 97/2018 rd — RSv 236/2018 rd
- Systemen med arbetstagarrepresentation i arbetstidslagen RP 158/2018 rd — RSv 306/2018 rd, punkt 1 och 2
- Preciseringar i arbetstidslagen RP 86/2019 rd — RSv 56/2019 rd
- Ändring av lagen om vuxenutbildningsförmåner och ändring av 15 § i lagen om studiestöd RP 15/2020 rd — RSv 54/2020 rd

Uttalanden som kan strykas

Med anledning av de två uttalanden som godkändes i samband med behandlingen av regeringens propositioner RP 87/2020 rd och RP 114/2020 rd — RSv 216/2020 rd om kommunförsöket för främjande av sysselsättningen lämnades till riksdagen den 31 mars 2021 regeringens proposition RP 43/2021 rd. Riksdagen antog den 7 maj 2021 de lagar som ingick i propositionen (RSv 46/2021 rd). Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser att de åtgärder som vidtagits med anledning av uttalandena är tillräckliga och att uttalandena kan strykas.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår

att revisionsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande AjUU 9/2021 rd

Helsingfors 10.6.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anna Kontula vänst
vice ordförande Katja Taimela sd
medlem Kim Berg sd
medlem Bella Forsgrén gröna
medlem Tuomas Kettunen cent
medlem Terhi Koulumies saml
medlem Rami Lehto saf
medlem Niina Malm sd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Anders Norrback sv
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Arto Satonen saml
medlem Ruut Sjöblom saml
medlem Riikka Slunga-Poutsalo saf
ersättare Kaisa Juuso saf.

Sekreterare var

utskottsråd Marjaana Kinnunen.

Utlåtande AjUU 9/2021 rd Avvikande mening

AVVIKANDE MENING

Motivering

I regeringens årsberättelse ingår diskrimineringsombudsmannens berättelse och jämställdhetsombudsmannens berättelse. Diskrimineringsombudsmannens berättelse behandlar ur ett brett perspektiv många sektorer som i sig är viktiga. Diskrimineringsombudsmannen föreslår dock att det utreds om inkomstgränserna i samband med familjeåterförening är ”skäliga” och att försörjningsvillkoret inte alls längre ska tillämpas på minderåriga anknytningspersoner som fått uppehållstillstånd. Sannfinländarnas utskottsgrupp anser att avskaffandet av försörjningsvillkoret för minderåriga anknytningspersoner är ägnat att sporra till att sända minderåriga som asylsökande till Finland för att hela familjen med hjälp av honom eller henne ska kunna resa in i landet.

Sannfinländarnas utskottsgrupp anser att inkomstgränserna för familjeåterförening måste grunda sig på att den sökande har en faktisk möjlighet att försörja sig själv och sin familj utan behov av permanenta socialbidrag. Om det kravet inte finns, blir anknytningspersonen och hans eller hennes familj en bestående börda för det finska välfärdssamhället. Det försämrar ytterligare försörjningskvoten, som för närvarande blir sämre till följd av vår åldrande befolkning. Slopade inkomstgränser sänder också fel signal till dem som får uppehållstillstånd, eftersom inkomstgränserna i sig sporrar dem som får uppehållstillstånd att ta jobb och försörja sig själva, eftersom de annars inte kan ansöka om familjeåterförening. Att ha kvar inkomstgränserna är förenligt med det finländska samhällets helhetsintresse och uppmuntrar anknytningspersonen att ta jobb, försörja sig själv och på så sätt integreras i det finska samhället.

Sannfinländarnas utskottsgrupp påpekar att det sänder en helt felaktig signal till ursprungsländerna om försörjningsvillkoret upphör att gälla för minderåriga anknytningspersoner. Om det blir betydligt lättare att skicka en minderårig anknytningsperson ensam till Finland för att hela familjen ska komma till Finland, uppmuntrar det människor att sända minderåriga ensamma som asylsökande. Informationen om detta felaktiga incitament gör att barnen inte bara blir av med sin familj utan också utsätts för risker, eftersom barn som skils åt från sin familj kan hamna i händerna på människosmugglare och falla offer för människohandel eller sexuellt utnyttjande. Redan det att barn utnyttjas för att skaffa uppehållstillstånd har likheter med ekonomiskt utnyttjande av barn. Sannfinländarnas riksdagsgrupp anser att detta inte är förenligt med barnets bästa och undrar varför det inte har gjorts någon bedömning av förslagets konsekvenser för barn.

Sannfinländarnas utskottsgrupp understöder inte heller att ställningstaganden 2–5 i anslutning till diskrimineringsombudsmannens berättelse ska stå kvar. Att vara offer för människohandel ska inte per automatik vara ett kriterium för att få permanent uppehållstillstånd och gratis uppehälle i Finland eftersom det då skapas en ny metod för olaglig invandring. Man måste i första hand ingripa i människohandel i samarbete med brottsoffrets ursprungsstat och försöka se till att offret tryggt kan återvända till sitt hemland och se vistelsen i Finland som ett undantag, om villkoren för uppehållstillstånd inte i övrigt är uppfyllda.

Sannfinländarnas utskottsgrupp föreslår att ställningstagande 2 i anslutning till jämställdhetsombudsmannens berättelse stryks. I ett läge där den ena föräldern tjänar avsevärt mer än den andra

Utlåtande AjUU 9/2021 rd
Avvikande mening

eller är företagare kan det äventyra familjens försörjning i sin helhet eller kontinuiteten i företagsverksamheten om den ena föräldern pressas att ta ut familjeledighet. Målet med familjeledighetsreformen bör vara att familjen ska ha så stor frihet som möjligt att själv besluta om sina angelägenheter i stället för att samhället tvingar någondera vårdnadshavaren att vara borta från arbetslivet en viss tid. Vad gäller ställningstagande 5 påpekar Sannfinländarnas utskottsgrupp att alla former av våld är oacceptabla och att också våld mot män tjänar uppmärksamhet.

Avvikande mening

Vi föreslår

att statsrådet inte vidtar några åtgärder med anledning av ställningstaganden 2—5 som godkänts i samband med behandlingen av diskrimineringsombudsmannens berättelse (B 6/2018 rd — RSk 45/2018 rd) och med anledning av ställningstagande 2 som godkänts i samband med behandlingen av jämställdhetsombudsmannens berättelse (B 22/2018 rd — RSk 49/2018 rd).

Helsingfors 10.6.2021

Rami Lehto saf
Riikka Slunga-Poutsalo saf
Kaisa Juuso saf